

Voel je veilig of:
je-mag-niet-pesten-protocol

CHR. BASISSCHOOL DE KRAANVOGEL

Inleiding

Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor slachtoffers als voor de pester. Dit ernstige probleem pakken wij aan.

Wij hanteren op de Kraanvogel een aantal maatregelen ter voorkoming en bestrijding van pestgedrag. De basis daarvan is een veilig sociaal klimaat en een ontspannen orde.

Wij hebben de Samen-leven-regels van de school. Iedereen op school kent deze regels.

Het zich niet houden aan deze regels heeft gevolgen. Achtergrond en gevolgen staan beschreven in dit protocol. Ze zijn gesplitst in drie hoofdstukken:

- 👤 Wat kan een leerling zelf doen?
- 👤 Wat is de rol van de ouders?
- 👤 Wat doet de leerkracht?

De Samen-Leven-Regels van de Kraanvogel

- a. *Je laat iedereen in zijn waarde.*
- b. *Je raakt niemand aan die dat niet wil.*
- c. *Je blijft van elkaars spullen af.*
- d. *Je gunt iedereen een plaats in de groep.*
- e. *Je gebruikt fatsoenlijke taal.*
- f. *Je luistert naar elkaar.*
- g. *Je kunt altijd bij de juf of de meester terecht.*
- h. *Je lost problemen met anderen op met goed overleg.*
- i. *Je gaat naar een juf of meester toe als je het gevoel hebt dat anderen je pesten.*

Een keertje plagen of geplaagd worden is niet erg, maar als je het gevoel hebt dat anderen je pesten dan moet je dat echt melden. We kunnen dan maatregelen nemen. Dat geldt ook als pesten meestal buiten schooltijd plaatsvinden, want deze regels gelden voor iedereen op de Kraanvogel overal: in de klas, op het schoolplein, binnen en buiten schooltijd en ook op weg van school naar huis.

De leerling

Wat je zelf kunt doen:

Ga praten. Denk je dat jouw eigen juf of meester jouw probleem niet goed zal begrijpen, ga dan naar een juf of meester waar je wel goed mee kunt praten. Misschien denk je: 'Hoe moet dat nou? Er zijn altijd andere kinderen bij.' Het antwoord is: Maak van tevoren een afspraak. Dat klinkt ingewikkeld, maar dat valt best mee. Je stapt gewoon op de leerkracht waar jij mee wilt spreken af en je zegt: 'Mag ik een keer met u praten?' Je hoeft dan nog niet te zeggen waarover je wilt praten. De juf of meester kijkt gewoon wanneer zij/hij tijd heeft en dan gaan jullie er samen voor zitten. Dat heeft een hoop voordelen:

- 👂 Er luistert niemand mee.
- 👂 De juf of meester heeft alle tijd voor jou.
- 👂 Jij kunt van tevoren precies bedenken wat je allemaal wilt gaan zeggen.

Vind je zo'n gesprek eng, dan mag je natuurlijk iemand meenemen. Een vriend of vriendin die nooit meepest, of je vader of moeder.

Als je niet gaat praten met je eigen leerkracht, maar met een andere juf of meester, dan ga je later met die meester of juf naar je eigen leraar om samen de problemen uit te leggen, want je eigen juf of meester moet natuurlijk uiteindelijk wel weten van jouw problemen om je in de klas te kunnen helpen. Als je alles hebt verteld gaan we samen met jou plannen maken om het pesten te stoppen. Het is ook belangrijk om, als je dat nog niet gedaan hebt, met je ouders te praten. Als je het zelf nog niet hebt durven vertellen kan de meester of juf je daarbij helpen. Praten is het begin van een oplossing.

Je kunt ook eerst met je ouders praten als je niet naar de meester of juf durft. Je ouders kunnen dan, als je dat wilt, eerst zonder jou met de juf of meester gaan praten. Tijdens dat gesprek kunnen ze dan voor jou een afspraak maken. Je ouders kunnen ook meteen samen met jou een gesprek op school hebben, waarbij ze je helpen met je juf of je meester te praten. Jij bent degene die bepaalt hoe het zal gaan.

Na die gesprekken gebeurt er van alles. De juf of meester praat in de klas over wat er met jou gebeurt. Dat klinkt eng, maar dat is het niet. Ze kunnen je namelijk niet meer stiekem pesten, omdat je juf/meester er alles van af weet. En pesten heeft ook gevolgen voor de pester. De Kraanvogel is tegen pesten.

Iedereen vindt pesten stom. De meester of juf vertelt aan iedereen dat ze je kunnen helpen door te vertellen wanneer pesters bezig zijn. Dat is dan geen klikken!

De juf/meester praat ook met de pester(s) zelf. Dat klinkt eng, maar het is erg belangrijk. Wij willen weten waarom kinderen pesten. Misschien is de pester zelf ook niet zo gelukkig in de klas en pest hij/zij daarom, of is hij vroeger zelf getreiterd en denkt hij/zij nu op deze manier de sterkste te zijn. Of misschien zijn pesters bang dat ze zelf gepest gaan worden en willen ze dat voor zijn.

Laat je helpen. Wij vinden je echt niet stom, kinderachtig of gek. Wij nemen je serieus en wij zijn er voor je.

De ouders

Wanneer ouders erachter komen dat hun kind op school gepest wordt, zijn ze meestal erg geschokt. Als dat u overkomt, laat u dan niet afschrikken. Het is van groot belang, dat ouders ingaan op signalen van pestgedrag. Want pesten is een serieus probleem, waartegen zo snel mogelijk maatregelen moeten worden genomen.

Dat kan alleen als wij op school op de hoogte zijn van de situatie. En omdat pesten meestal in het geniep plaats vindt en gepeste kinderen er vaak niet zelf mee naar de leerkracht gaan, is dat niet altijd het geval. Wij vragen de ouders dan ook met klem om hun zorgen over dit onderwerp met ons te bespreken. Openheid helpt om eventuele problemen in kaart te brengen en er iets aan te doen.

Wij realiseren ons terdege dat u als ouder kwetsbaar bent wanneer blijkt dat anderen uw kind pesten of dat uw kind een pester is. Toch is het belangrijk dat u contact met ons opneemt. Dat kan zijn met de eigen juf of meester van uw kind; maar als u daar moeite mee hebt kunt u voor een eerste gesprek ook terecht bij de interne contactpersoon. Natuurlijk zal deze leerkracht op termijn wel contact opnemen met de leerkracht van uw kind, zodat die samen met u en met uw kind kan gaan werken aan de aanpak van het probleem.

Wat zijn signalen waar u op zou moeten reageren:

Het kan zijn dat anderen uw kind pesten als:

- uw kind vaak vage lichamelijke klachten heeft als hij/zij naar school moet.
- uw kind aangeeft dat het zich ongelukkig voelt binnen de groep of op school.
- uw kind verhalen vertelt over pesten en daarbij steeds dezelfde naam/namen noemt.

Het kan zijn dat uw kind getuige is van pestgedrag als:

- uw kind aangeeft dat er een kind in de groep zit dat regelmatig gepest wordt door hetzelfde kind/dezelfde kinderen. Uw kind durft er niets aan te doen.

Het kan zijn dat uw kind zelf pest als:

- uw kind voortdurend met stoere verhalen thuis komt over hoe hij/zij de lachers op de hand krijgt of over hoe hij de meester of juf in de maling neemt.
- uw kind vaak tegendraads en opstandig is en altijd zijn/haar zin wil doordrijven.
- uw kind weinig of niets vertelt over waar en met wie hij/zij speelt of wat hij/zij buitenshuis doet.

Het spreekt vanzelf dat u in dergelijke gevallen in eerste instantie zelf met uw kind praat en eruit probeert te krijgen wat er precies aan de hand is. Hoofdpijn, buikpijn en misselijkheid hoeven natuurlijk niet per definitie te betekenen dat uw kind op school slachtoffer is van pesten. Ook stoere verhalen willen niet per se zeggen dat uw kind een pester is. Ieder kind probeert wel eens zijn zin door te drammen. Een groot aantal van deze kenmerken bij elkaar wil toch zeggen dat u, als u met uw kind praat, eens moet doorvragen.

Krijgt u in het gesprek met uw kind het idee dat pesten op school een rol speelt, neem dan zo snel mogelijk contact met ons op.

Wanneer de leerkracht van het gepeste kind weet van het probleem kunnen er verschillende stappen volgen:

1. De leerkracht neemt zelfstandig contact op met uw kind en nodigt het uit voor een gesprek onder vier ogen.
2. U vertelt uw kind (als hij/zij dat nog niet wist) dat u bent gaan praten en vraagt of uw kind met u erbij een gesprek met de leerkracht wil of dat het liever alleen met de juf of de meester wil praten. U maakt eventueel een afspraak voor uw kind.
3. De leerkracht neemt contact op met de pester, vraagt hem/haar naar de reden van het pestgedrag en wijst op de leefregels van de school en de gevolgen van het pesten.
4. De leerkracht neemt eventueel contact op met de ouders van het gepeste kind – als dat niet degenen waren die het probleem hebben aangekaart – en nodigt ze uit voor een gesprek om er achter te komen of ze zelf ook het idee hebben dat er iets mis is. Als dat inderdaad zo is, praat de school ook met het kind.

Wij vinden het belangrijk dat er een gesprek op gang komt tussen de leerkracht en (in eerste instantie) het gepeste kind. Pas als de leerkracht precies weet wat er gaande is, kan hij/zij – in het overleg met het kind - maatregelen nemen.

Die maatregelen zullen in de regel bestaan uit:

1. De leerkracht spreekt met de groep om het pesten bespreekbaar maken. Wij betrekken kinderen bij de maatregelen die wij nemen bij pesten. De sancties zijn bekend bij de groep, omdat die aan het begin van elk schooljaar met de groep zijn besproken en vastgesteld. De kinderen geven daarbij hun eigen visie op pesten en de maatregelen die wij daartegen nemen. Creatieve oplossingen zijn mogelijk. Dat hangt af van de sfeer in de groep. De sanctie hangt af van de leeftijd van de kinderen en de aard van het pestgedrag. Het kan variëren van klusjes, tot schorsen of van school sturen.
2. De leerkracht maakt duidelijk dat alle kinderen een taak hebben in de groep. De Kraanvogel verwacht dat iedereen voor een zwakkere klasgenoot opkomt en dat pesten zo'n zwaar vergrijp is dat zij dit altijd aan de leerkracht melden en dat dit geen klikken is.
3. De leerkracht zorgt ervoor dat kinderen die voor het gepeste kind opkomen bescherming krijgen tegen de pester.
4. De leerkracht gaat met de pester in gesprek aan om uit te vinden wat dat kind tot zijn gedrag beweegt.
5. De leerkracht/ de school zorgt voor adequate sancties als een pester doorgaat met pesten. De school houdt u op de hoogte van wat er allemaal op school gebeurt. De leerkracht zal u vragen hem/haar ook te blijven informeren over hoe het thuis met uw kind gaat.

Wat kunt u zelf doen om uw kind thuis te ondersteunen?

- a. U praat met uw kind. En dat betekent vooral luisteren zonder teveel commentaar over hoe u het zou aanpakken. Geef uw kind het gevoel dat u het door dik en dun steunt.
- b. U probeert uw kind zijn/haar zelfvertrouwen terug te geven.
- c. U benadert uw kind positief, ook al doet uw kind de dingen anders dan u ze zou doen.
- d. U geeft uw kind complimenten Elk kind is ergens goed in en vaak nemen we dat voor lief zonder er iets van te zeggen. Kinderen 'groeien' door het krijgen van complimenten.
- e. U geeft uw kind eens wat meer verantwoordelijkheden, waarbij u aangeeft dat u vindt dat hij/zij zo goed is in die dingen.
- f. U geeft uw kind inspraak in een aantal zaken in huis. Bijvoorbeeld in de keuze van zijn/haar eigen kleding of de inrichting van de eigen kamer.
- g. U kunt uw kind een boek laten lezen over het onderwerp 'pesten'. In de bibliotheek kunnen ze u helpen aan titels op dit gebied, die geschikt zijn voor de leeftijd van uw kind. Het kan voor een kind een openbaring zijn om te lezen over iemand in dezelfde omstandigheden.
- h. U moedigt uw kind aan vaker zelf iets te ondernemen. Laat het bijvoorbeeld lid worden van een club, maar dwing uw kind hierbij niet.
- i. U onderneemt zelf iets met uw kind.
- j. U helpt uw kind een dagboek bij te houden over alle gebeurtenissen op school. Daarbij kan uw kind van zich afschrijven en krijgt hij/zij ook een beter inzicht in wat er gebeurt.
- k. U moedigt uw kind niet aan terug te slaan, verhaal te gaan halen enz. Dit helpt namelijk niet: als uw kind dat kan is er geen sprake van pesten. Hij/zij is dan weerbaar genoeg. Door uw kind aan te moedigen iets te doen wat het niet kan, versterkt u het aanwezige minderwaardigheidscomplex.

Wat kunt u zelf doen als uw kind tot de middenmoot behoort, dus geen slachtoffer is van pesten en zelf ook niet pest?

- a. Met uw kind over dit protocol praten.
- b. Uw kind uitleggen hoe het is om slachtoffer te zijn van pesten of buiten de groep te vallen .
- c. Uw kind leren de zaken van verschillende kanten te bekijken.
- d. Uw kind leren om voor zijn/haar mening uit te komen.
- e. Uw kind leren aandacht te schenken aan kinderen die 'er niet bij horen'
- f. Uw kind leren om niet altijd te doen wat de groep doet of zegt.
- g. Uw kind aansporen om een minder populair kind mee naar huis te nemen om te spelen.

Wat kunt u zelf doen als uw kind geen slachtoffer is van pesten, maar zelf pest?

- a. Met uw kind te praten om uit te vinden wat er precies mis is.
- b. Een gesprek tot stand te brengen tussen uw kind en de leerkracht. Het kan zijn dat die relatie door het gedrag van uw kind niet optimaal is.
- c. Proberen uit te vinden waarom uw kind pest. Misschien heeft uw kind het gevoel dat pesten hem/haar staande kan houden in de groep of is hij/zij zelf gepest.
- d. Misschien heeft uw kind behoefte aan extra aandacht en vraagt het dat op een negatieve manier. Probeer die negatieve aandacht om te buigen naar positieve aandacht. Geef uw kind een compliment bij goed gedrag en ga iets leuks doen. Een pestend kind dient vaak zijn/haar zelfbeeld te versterken door dingen te ondernemen. Het is aan u te laten merken dat u waardering hebt voor zijn/haar positieve prestaties.
- e. Maak uw kind duidelijk wat het met zijn/haar pestgedrag aanricht bij anderen.

De Kraanvogel tolereert pestgedrag niet. De school kondigt sancties die staan op pestgedrag duidelijk aan. Wij vinden het belangrijk dat u ons in het nemen van deze maatregelen steunt. Dat kunt u doen door het kind thuis duidelijk te maken dat u, hoeveel u ook van hem/haar houdt, pestgedrag niet accepteert en dat u ons de ruimte geeft voor het uitvoeren van sancties.

De school heeft de hulp van ouders nodig. Zowel de hulp van de ouders van het gepeste kind, als de hulp van de ouders van de pester. Alleen als beide kinderen hun gevoel van eigenwaarde terugkrijgen en/of behouden kan het beter met ze gaan. Ook ouders van kinderen die noch bij de ene, noch bij de andere groep behoren kunnen een grote rol spelen bij het bepalen van het sociale klimaat op school. Samen kunnen we werken aan een veilige Kraanvogel!

De leerkrachten

Op onze school hechten we er grote waarde aan dat de leerlingen zich binnen de school en de groep gerespecteerd en veilig voelen. Wij zijn ons ervan bewust dat dit voor veel kinderen op de basisschool niet opgaat. Daarom hebben wij de Samen-leven-regels van de school. Aan deze regels heeft iedereen zich te houden. Uit deze regels blijkt wat wij belangrijk vinden: wij accepteren iedereen op deze school zoals hij/zij is. Wij hebben respect voor elkaar.

Iedereen moet zich veilig voelen op school

Wij maken met maatregelen duidelijk hoe groot het belang is dat wij daaraan hechten:

- a. Wij zien er op toe dat iedereen de inhoud van de regels kent en zich er ook aan houdt.
- b. Wij benaderen elkaar op een goed gemanierde en respectvolle wijze.
- c. Wij besteden continu aandacht aan de Samen-leven-regels.
- d. Wij bespreken het belang van ons sociale klimaat en bepalen de maatregelen die nodig zijn voor handhaving.
- e. Wij maken gebruik van materiaal, dat ervoor zorgt dat het sociale klimaat een geïntegreerd onderdeel is van ons schoolprogramma.
- f. Wij komen op voor de rechten van de zwaksten.

Regels en goede bedoelingen sluiten pesten niet uit. Het gebeurt vaak in het geheim.

Wij gaan tot actie over als wij pesten signaleren.

Die actie houdt het aanpakken van het probleem in. Wij voeren een gesprek met het gepeste kind en nemen het pesten serieus. Wij nemen direct met u contact op.

Stappen om een gepest kind te helpen:

- De leerkracht spreekt met het kind; brengt het probleem in kaart en zoekt naar oplossingen.
- De leerkracht spreekt met de pester(s). Hij/zij analyseert de oorzaak van het gedrag en wijst op de gevolgen.
- De leerkracht spreekt met de klas.
- De leerkracht vertelt dat meelopen met een pester laf is. Wij vinden opkomen voor rechtvaardigheid belangrijk.
- De leerkracht zorgt voor een veilig sociaal klimaat.
- De leerkracht neemt contact op met de ouders en nodigt hen uit voor een gesprek.
- De leerkracht neemt contact op met de ouders van de pester(s) en voor een gesprek.
- De leerkracht houdt de groep in de gaten om een veilig sociaal klimaat te garanderen.
- **Wij creëren een ontspannen orde op de Kraanvogel.**

En nu samen aan de slag!